

Nd.

627. Frumvarp til laga

[288. mál]

um breyting á lögum nr. 95/1981, um Framleiðsluráð landbúnaðarins, verðskráningu, verðmiðlun og sölu á landbúnaðarvörum o. fl.

Flm.: Friðrik Sophusson, Steinþór Gestsson, Albert Guðmundsson.

1. gr.

32. gr. laganna orðist svo:

Landbúnaðarráðuneytið hefur á hendi yfirstjórn innlendra matjurtaframleiðslu og setur reglur um mat og gæðaflokkun matjurta. Það getur falið Framleiðsluráði landbúnaðarins að annast sölumál framleiðslu innlendra matjurta. Í því starfi skal það stuðla að því, að fullnægt verði sanngjörnum óskum framleiðenda og neytenda. Það getur haft eftirlit með meðferð matjurta og stuðlað að bestu aðferðum við ræktun, flutning, geymslu og vinnslu þeirra.

2. gr.

34. gr. laganna orðist svo:

Ríkisstjórninni er heimilt að takmarka eða banna innflutning á garðávöxtum og matjurtum, sem ræktaðar eru í gróðurhúsum hérlendis, þann tíma sem innlend framleiðsla er fánæg í landinu. Á öðrum tíma er innflutningur heimill að fengnu leyfi sem ríkisstjórnin gefur út.

3. gr.

36. gr. laganna orðist svo:

Framleiðsluráði er skylt að viðurkenna Sölufélag garðyrkjumanna sem sölufélag ylræktarbænda svo og aðra heilðsöluaðila, enda fullnægi þeir ákvæðum þessarar greinar svo og ákvæðum 32. gr.

Varðandi innflutning og sölu matjurta- og gróðurhúsaframleiðslu gilda ákvæði laga nr. 51/1981, um varnir gegn sjúkdómum og meindýrum á plöntum.

4. gr.

Fyrsti málsliður 38. gr. laganna falli niður.

5. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1983.

Greinargerð.

Með frumvarpi þessu er lagt til að einokunarákvæði um sölu á matjurta- og gróðurhúsaframleiðslu verði numin úr lögum. Ekki er gerð önnur breyting á starfsemi Grænmetisverslunar landbúnaðarins. Lagt er til að lögini taki ekki gildi fyrr en 1. janúar 1983, þannig að Grænmetisverslun landbúnaðarins, núverandi framleiðendur og hugsanlegir nýir heilðsöludreifendur fái nokkurn aðlögunartíma þar til lögini taka gildi.

Ákvæði þessa frumvarps um afnám einokunar í verslun með grænmeti eiga að vera til bóta fyrir neytendur, þá framleiðendur, sem framleiða 1. flokks kartöflur, og hugsanlega aðra heilðsöludreifendur. Á Grænmetisverslun landbúnaðarins að geta starfað áfram þótt sérréttindi fyrirtækisins séu afnumin, en nú er álitamál hvort gildandi löggjöf brýtur ekki í bága við 69. gr. stjórnarskrárinnar.

Tilgangurinn með flutningi þessa frumvarps er fyrst og fremst sá að stuðla að aukinni neyslu og jafnara framboði matjurta og gróðurhúsaframleiðslu allt árið um kring um leið og markaðsaðilar eru örvaðir með meira frjálsræði til að þjóna neytendum sem best á þessu sviði.

Í flestum nágrennalöndum okkar er neysla á grænmeti mun meiri en hérlendis, og ástæða er til að ætla að auka mætti neysluna hérlendis verulega frá því sem nú er. Er aukið frelsi til innflutnings og dreifingar líklegasta leiðin til að ná þessum markmiðum fram.

Sumir óttast að aukinn innflutningur og fjölbreyttara framboð þessara vörutegunda muni bitna á innlendu framleiðslunni þannig að framleiðsla minnki innanlands. Hér er einmitt því gagnstæða haldið fram í ljósi reynslu annarra þjóða um mikla neyslu á þessum vörutegundum. Til að eyða ótta þeirra, sem slíkt halda, er ríkisstjórninni veitt heimild til takmörkunar á innflutningi garðávaxta og matjurta, sem keppa mundu við innlendu framleiðsluna, á þeim tíma þegar innlend framleiðsla er nægjanleg.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Með greininni er heilðsöludreifing á garðávöxtum svo og matjurtum, framleiddum í gróðurhúsum, gefin frjáls, þannig að nýir heilðsöludreifendur geti starfað við hlið núverandi dreifingaraðila. Jafnframt er umsjón með þessum kafla framleiðsluráðslaganna færð í hendur landbúnaðarráðuneytisins til samræmis við 39. gr. laganna, enda er sú skipan eðlilegri vegna þeirra breytinga sem hér eru lagðar til. Landbúnaðarráðuneytið getur þó að sjálfsögðu engu að síður falið framleiðsluráði að framkvæma settar reglur og annast það eftirlit sem henta þykir.

Um 2. gr.

Með þessari breytingu fellur niður einkaréttur ríkisstjórnarinnar til innflutnings á kartöflum og grænmeti. Í stað þess er lagt til, að ríkisstjórnin hafi heimild til að takmarka innflutning þegar innlend framleiðsla er á boðstólum. Jafnframt er ríkisstjórninni heimilt að setja reglur um innflutning þegar innlend framleiðsla er ekki fáanleg.

Um 3. gr.

Greinin fjallar um skilyrði þau, sem söluaðilar þurfa að fullnægja til að annast heildsöladreifingu á gróðurhúsaframleiðslu. Rétt þykir að taka sérstaklega fram, að Sölufélag garðyrkjumanna starfi áfram með sama hætti, þótt öðrum aðilum verði ekki lengur bannað að stunda sömu viðskipti fullnægi þeir sömu skilyrðum.

Um 4. gr.

Felld er niður heimild til framleiðsluráðs til að skipta landinu í sölusvæði. Fylgir sú niðurfelling eðlilega þeirri breytingu, sem gerð er á verslun með þessar vörur.

Um 5. gr.

Parfnast ekki frekari skýringa.